

انواع جمله در عربی

اسمیه

فعلیه

چون " جمله " در عربی مونث است لذا انواع جمله نیز که صفت برای جمله می باشند به صورت مونث استعمال می شوند.

تعریف جمله فعلیه : جمله ای که با فعل آغاز شود جمله فعلیه نامیده می شود که در اکثر مواقع نیاز به فاعل و گاهی مواقع نیز به مفعول نیاز دارد.

نکات مهم و طلایی:

- 1- بعضی فعلها نیاز به فاعل ندارند.
- 2- فاعل همواره پس از فعل می آید.
- 3- مفعول ممکن است قبل از فاعل و یا حتی فعل ذکر شود.
- 4- مفعول می تواند در جمله ذکر نشود.
- 5- فاعل می تواند اسم یا ضمیر متصل به فعل (شناسه) و یا ضمیر پنهان باشد.
- 6- فاعل اگر قبل از فعل ذکر شود ساختار جمله به اسمیه مبدل می گردد.

تعریف جمله اسمیه: جمله ای که با اسم شروع شود جمله اسمیه نامیده می شود که همواره به نهاد (مبتدا) و گزاره (خبر) نیاز دارد.

نکات مهم و طلایی:

- 1- خبر تکمیل کننده معنای جمله و لذا غیر قابل حذف از جمله است.
- 2- خبر گاهی مواقع فعل است مانند: المؤمن لا یکذب و گاهی مواقع اسم است مانند: الانسان مخلوق و گاهی مواقع نه اسم و نه فعل مانند: النظافة من الايمان.
- 3- هرگاه خبر از نوع فعل باشد دو جمله خواهیم داشت جمله اصلی و بزرگتر که اسمیه است و جمله کوچکتر که فعلیه است. مانند: الله نزل القرآن
- 4- اگر جمله با حرف آغاز شود برای تشخیص نوع جمله باید به بعد از حرف و متعلقاتش نگاه کرد.

مثال: نوع جملات زیر و ارکان هر یک را مشخص سازید

1- هذا خلقُ الله. هذا مبتدا خلق خبر اسمی الله مضاف الیه

2- لِلْبَطَّةِ غُدَّةٌ طَبِيعِيَّةٌ. غدة مبتدا طبيعية صفتش للبطة خبر

3- البكتيريا المٌضِيئةُ تَعِيشُ تحت عيون الاسماك.

البكتيريا المبتدا - تعيش خبر فعلى

4- الغَوَّاصون الذين ذهبوا الى المُحيط شاهدوا الغواصون مبتدا شاهدوا خبر فعلى

5- فَلَا يَتَأَثَّرُ جِسْمُهَا بِالماء. يتأثر فعل جسم فاعل ها مضاف الیه

6- تَسْتَطِيعُ الحرباء أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا تستطيع فعل الحرباء فاعل عينين؟

7- إِيَّاكَ نَعْبُدُ. اياك مفعول نعبد فعل فاعلش ضمير مخفى نحن

8- إِنَّ بَعْضَ الطُّيُورِ وَ الحَيَواناتِ تَعْرِفُ بِغَرِيزَتِهَا الأَعشابَ الطَّبِيبَةَ.

انَّ حرف بعض مبتدا الطيور مضاف الیه تعرف خبر فعلى الاعشاب مفعول
الطبية صفت

تکلیف: ده جمله اسمیه و فعلیه با
ارکانش را از متن درس پنجم بیابید.

حجت خطیبی - شهر تهران
دبیرستان علامه طباطبایی